

Forfatter: Grundtvig, N. F. S.

Titel: Udrag fra HAANDBOG I VERDENSHISTORIEN. Nyaarstiden

Citation: Grundtvig, N. F. S.: "N. F. S. Grundtvigs udvalgte Skrifter", i Grundtvig, N. F. S.: *N. F. S. Grundtvigs udvalgte Skrifter*, Gyldendalske Boghandel, 1904-1909, s. 592.
Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/text/adl-texts-grundtvig07val-shoot-idm140245216800640.pdf> (tilgået 29. april 2024)

Anvendt udgave: N. F. S. Grundtvigs udvalgte Skrifter

Forsaavidt nødes vi da til selv i *Stats-Historien* at ændse den *Calvinske Theologi*, vel ikke i dens videnskabelige og lærde Skikkelse, men som den findes beskrevet i *Alterbogen* og *Catechismen* eller *Børnelærdommen****), og, hvad vi strax see, ved at sammenligne disse med de tilsvarende *Lutherske*, er, at, besynderligt nok, *Tydskeren* reformerede efter sit eget *Hierte* og *Franskmanden* efter sit eget *Hoved*, og det gjælder i alle Maader, at Christendommen var *Luther* en Hjertesag, men *Calvin* kun en Hovedsag. *Calvin* havde imidlertid ogsaa sin Styrke i Hovedet, saa *Melancton* kaldte ham forsaavidt med Rette »Theologen«, thi han saae paa Timen, at den »*Apostoliske Troesbekiendelse*« maa ikke blot staae i Spidsen af den christelige Børnelærdom, men ogsaa lægges til Grund for enhver christelig Lærebygning), og dette *-*-* 593 *Glimt* af *aandelig Forstand*, som overalt gjør sig gjældende, er Calvinismens *glimrende Side*, der maatte gjøre sin Virkning i hele den *Franske Virke-Kreds*, som hylder det Glimrende. Dette Glimt er imidlertid ogsaa det Eneste, der ved *Daaben* giver Calvinismen et Kirkeligt og Christeligt *Skin*; thi vel pleiede *Calvin* at sige, at han holdt fast paa sin *Daab*, skjøndt han lod *Salvelsen* fare*), men han tog mærkelig fejl, thi med Apostel-Kirkens *Daabs-Pagt*, som han lod fare, tabde aabenbar hvad han beholdt hele sin *Kirkelige Gyldighed*. Istedendfor den oprindelige *Daabs-Pagt* mellem Apostel-Kirken og hver tilkommende Medlem, som bestaaer af »*Forsagelsen* og *Troesbekiendelsen*,« indførte nemlig *Calvin* en Splinterny, mellem *sig selv* og *Fadderne*, om at lære Børnene baade den *Apostoliske Troesbekiendelse* og, saavidt muligt, Alt hvad der staaer i *Bibelen* baade om *Lov* og *Evangelium***), og, det seer man strax, er slet ingen *Troes-* og *Kirke-Sag* men kun en *Lærdoms-* og *Skole-Sag*. En *Daab*, der meddeeldes paa saadanne *selvgjorte* og *fremmede Vilkaar*, har naturligviis slet ingen Betydning uden som en uforsvarlig Misbrug, saa sin *Daab* kunde *Calvin* aldrig tilskrive forringe Virkning, og hvor *Daaben* er *selvgjort*, der er Gæsterne ved Herrens Bord aabenbar ogsaa *selvbudne* og vente sig med Rette kun lidt Gavn og Glæde deraf. Dette, at *Calvin* fra Først til Sidst tog *Skyggen* for *Legemet*, han selv med sin *Aand* vilde besjæle, var vel skjult for ham selv, og blev det i alt Fald længe for hans *Lutherske* Modstandere, som især stredes med ham om *Nadveren*, uden at ændse den *selvgjorte* *Daabs-Pagt*, der var Hoved-Hjørnestenen i hans *Kirkelige Skygge-Rige*, hvorfra alt *virkeligt* Liv i *Aanden* naturligviis var udelukt.